

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Martinusscholen 039321 te Herk-de-Stad

Hoofdstructuur	so
Pedagogische eenheid	39313-39321-118315-118323-118331-118349
Instellingsnummer	39321
Instelling	Sint-Martinusscholen
directeur	ANJA DEFERM
adres	Sint-Truidersteenweg 18 3540 HERK-DE-STAD
telefoon	013-55.13.13
fax	013-55.52.83
e-mail	adeferm@st-martinus.be
website/URL	http://www.st-martinus.be
Bestuur van de instelling	971184 - VZW KaSO Herk-de-Stad te HERK-DE-STAD
adres	Veearts Strauvenlaan 5 3540 HERK-DE-STAD
Scholengemeenschap	113381 - SGKSO Sint-Martinus Herk-de-Stad te HERK-DE-STAD
adres	Veearts Strauvenlaan 5 - 3540 HERK-DE-STAD
CLB	114901 - Vrij CLB West - Limburg te BERINGEN
adres	Sint-Catharinastraat 8 3580 BERINGEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	30/01/2012 - 31/01/2012 - 01/02/2012 - 02/02/2012 - 03/02/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03/02/2012
Datum bespreking verslag met de instelling	07/03/2012

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever

Teamleden

Etienne Gielen

Ria Coenen, Dirk Diepers, Leander

Froidcoeur, Jorgen Hus, Jan Meers, Gabriël

Poppe, Monique Van der Straeten, Chris Van

Woensel, William Vroonen, Martine Zaman

Deskundige(n) behorend tot de
administratie

nihil

Externe deskundige(n)

nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
3.1 Project algemene vakken in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso	9
3.2 PV/TV en stages hotel in de derde graad bso Restaurant-keuken.....	10
3.3 TV/PV/stage bakkerij in het derde leerjaar van de derde graad bso Banketbakkerij-chocoladebewerking	12
3.4 AV expressie, PV huishoudkunde en TV opvoedkunde in de tweede en de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen.....	14
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Begeleiding	17
4.2 Evaluatie	18
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?	24
7. ADVIES.....	25
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	25

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Sint-Martinusscholen van Herk-de-Stad zijn in 2005 ontstaan uit een fusie van vier secundaire scholen die in de onmiddellijke omgeving van elkaar zijn gelegen. Administratief bestaat de scholengemeenschap uit zes deelscholen die samen een pedagogische eenheid vormen. Deze pedagogische eenheid wil het gemeenschappelijk onderwijskundig project en het gezamenlijk beleid geleidelijk vorm geven. Bestuursmatig en organisatorisch zijn de scholen op elkaar afgestemd, maar de gelijkgerichtheid van een aantal onderwijskundige processen is nog in ontwikkeling. De scholen zijn gehuisvest op twee campussen in het centrum van een kleine stad; de eerste graad is fysiek gescheiden van de bovenbouw. Deze samenvatting beschrijft de werking van de pedagogische eenheid als geheel en daarom wordt verder in de samenvatting meestal de benaming 'school' gebruikt.

De Sint-Martinusscholen bieden een breed en samenhangend onderwijsaanbod aan met studierichtingen in het aso, bso en tso. De structuuronderdelen van de eerste graad zijn op die van de bovenbouw afgestemd. De schoolvisie stelt een brede kijk op mens en samenleving centraal. Elke jongere is gelijkwaardig en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de onderwijsvormen. De aandacht voor het algemeen welbevinden en de zorg voor discipline ondersteunen deze visie. Sinds het schooljaar 2011-2012 deelt de school het studieaanbod in interessegebieden in. Het beleid wil hiermee de pedagogische eenheidsvisie versterken en het onderscheid tussen de onderwijsvormen opheffen. Merkwaardig is dan wel dat in het eerste leerjaar van de eerste graad het keuzegedeelte expliciet wordt benoemd als voorafname op een studierichting. Hiermee gaat de school in tegen de geldende visie van een brede basisvorming in de eerste graad.

De school kan behoorlijke tot goede leerresultaten van haar leerlingen voorleggen. De uitgereikte attesten tonen aan dat het merendeel van de leerlingen een succesvolle schoolloopbaan doorloopt. De school reikt in vergelijking met het Vlaams gemiddelde meer A-attesten uit. Ze besteedt hierbij tevens aandacht aan het preventief en tijdig heroriënteren van haar leerlingen. Opvallend is dat in bepaalde studierichtingen van de derde graad het aantal uitgereikte C-attesten procentueel hoog ligt. Vanuit het aso en het tso stromen de leerlingen meer dan het Vlaams gemiddelde door naar het hoger onderwijs. De resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs zijn voor de meeste studierichtingen behoorlijk tot goed; een aantal studierichtingen kunnen zelfs een gevoeliger hoger dan gemiddeld studiesucces voorleggen.

Voor de meeste doorgelichte vakken worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie voldoet niet voor de vakken economie in aso Economie-wiskunde en Economie-moderne talen, voor de vakken van het specifiek gedeelte in tso Mechanische vormgevingstechnieken en voor de vakken van het specifiek gedeelte in de derde leerjaren van de derde graad bso Banketbakkerij-chocoladebewerking en Fotolassen. Daarnaast kan voor een aantal vakken de leerplanrealisatie nog naar een hoger peil worden gebracht. De school heeft dit schooljaar hiervoor enkele initiatieven op touw gezet. De vakgroepen kregen eigen verantwoordelijkheden en de school moedigde hen aan om horizontale en verticale samenwerking uit te bouwen. Daarnaast wil het beleid de gelijkgerichtheid van enkele onderwijskundige processen en beleidslijnen versterken. Hiervoor kregen onder meer de pedagogisch-didactische taken van de directieambten een gewijzigde invulling. Voorlopig bewaakt het beleid de leerplanrealisatie, de horizontale samenhang en de verticale leerlijnen nog onvoldoende.

Verder blijkt dat er nog groeikansen liggen in een striktere beleidsmatige aansturing en opvolging van de onderzochte onderwijskundige processen: de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en de rapporteringspraktijk. De school heeft nog geen overkoepelende en gedragen schoolvisie op leerbegeleiding. Nochtans zijn er talrijke goede initiatieven die echter een veeleer geïsoleerd bestaan leiden. De geboden leerondersteuning varieert dan ook niet alleen per administratieve school, maar ook leraar- en vakgroepgebonden. Wat het evaluatiebeleid betreft, hebben de Sint-Martinusscholen eveneens nog geen

specifieke visie. Voorlopig liggen hoofdzakelijk organisatorische en procedurele aspecten vast. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering bij de vakgroepen en bij de individuele leraren. Dit resulteert in een diverse benadering van de evaluatiepraktijk, waarbij procesevaluatie en permanente evaluatie toch stilaan hun weg vinden naar de klaspraktijk. Wat het gebruik van evaluatiegegevens als deel van het leerproces van de leerlingen betreft, is er eveneens nog een beperkte gelijkgerichtheid. In een aantal schoolnummers worden de B- en C-attesten onvoldoende schriftelijk gemotiveerd. De school overtreedt hiermee de regelgeving. Een inhoudelijke analyse van de tekorten en een weergave van de aangeboden remediëringsinitiatieven ontbreken vaak. De school hecht belang aan schoolgebonden attitudes en aan attitudemeting, maar het huidige registratiesysteem blijkt vrij omslachtig en weinig efficiënt. De beperkte aandacht voor vakgebonden attitudes strookt vaak niet met de visie van de actuele leerplannen. Voor de communicatie over de resultaten en de attitude van de leerlingen heeft de schoolleiding structuren opgezet om de ouders degelijk te informeren. Het woordcommentaar beperkt zich echter vaak tot opmerkingen over de studiehouding; echte diagnostische elementen en concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken doorgaans.

De school tracht de beleidslijnen en de schoolorganisatie participatief te ontwikkelen. Het schoolbeleid tracht in te spelen op klachten rond een gebrek aan communicatie over de genomen beslissingen. Met de vorming van de pedagogische eenheid en de indeling van het studieaanbod in interessegebieden werden krachtige signalen tot eendracht gegeven. Vooral op materieel en infrastructureel vlak werden inspanningen geleverd om een harmonie te realiseren. Bijkomend leidde dit schooljaar een reorganisatie van de beleidsstructuur tot een bijsturing van het organigram, de visieontwikkeling en de besluitvorming. Om een gelijkgerichte onderwijskundige werking uit te bouwen, wordt nu gestreefd naar een sterker horizontaal leiderschap in plaats van een loutere directieverantwoordelijkheid per deelschool. De directieleden dragen op deze wijze elk de verantwoordelijkheid voor een aantal onderwijskundige processen binnen de pedagogische eenheid. Hiermee wordt stelselmatig getracht een gemeenschappelijke pedagogische cultuur te ontwikkelen.

Op schoolniveau is er een beginnende aandacht voor kwaliteitszorg. De school verzamelt onder meer gegevens over het eigen functioneren via bevragingen van personeelsleden en ouders, maar dit gebeurt nog niet systematisch en doelgericht. Het schoolbeleid tracht de cultuur van kwaliteitszorg ook te laten doordringen tot het niveau van de vakgroepen en van de individuele leraars. Daarnaast bestaat echter nog een ruime groeimarge voor een beleidsmatige aansturing, opvolging en bijsturing van de onderwijskundige processen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		AV expressie, PV huishoudkunde en TV opvoedkunde
Graad 3 BSO Kinderzorg	AV project algemene vakken	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige	AV project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	AV project algemene vakken	
Graad 3 BSO Banketbakkerij-chocoladebewerking	AV project algemene vakken	TV/PV praktijk en stages bakkerij
Graad 3 BSO Brood- en banketbakkerij en confiserie	AV project algemene vakken	
Graad 3 BSO Restaurant en keuken	AV project algemene vakken	TV/PV hotel
Graad 3 BSO Specialiteitenrestaurant	AV project algemene vakken	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		AV expressie, PV huishoudkunde en TV opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Project algemene vakken in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad bso

Voldoet

Motivering

- De leerplannen en de eindtermen van de derde graad worden in voldoende mate als uitgangspunt genomen voor de opbouw van het curriculum project algemene vakken. De vakgroep stelt het belang van levensecht leren centraal. De actualiteit en actuele thema's vormen een rode draad doorheen het lessenaanbod.
- Het sociaal vaardig maken van de leerlingen en een gerichtheid op hun zelfredzaamheid zijn belangrijke speerpunten. De leerlingen worden regelmatig voor de uitdaging geplaatst om hun leerproces gedeeltelijk zelf in handen te nemen. Werkvormen als projectonderwijs, hoekenwerk en begeleid zelfstandig werk worden frequent gehanteerd.
- De leraars hebben veel aandacht voor het algemeen welbevinden van de leerlingen. Er wordt getracht een aangename leeromgeving te creëren. Dit blijkt onder meer uit de aankleding van de meeste vaklokalen, de open onderlinge communicatie en uit het belang dat aan correcte omgangsvormen wordt gehecht.
- De leerplandoelstellingen komen vrij evenwichtig aan bod doorheen de jaarplanning. Er wordt terecht veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de spreek- en de gespreksvaardigheid. De leerlingen krijgen kansen om regelmatig over de ingewonnen informatie te reflecteren en te argumenteren. Daarnaast worden de meeste projecten afgerond met een mondelinge presentatie. Met betrekking tot de geschreven taal leren de leerlingen nog onvoldoende reflecteren over hun eigen taalgebruik. Een kritische attitude tegenover hun taalgebruik krijgt niet steeds voldoende aandacht.
- De functionele rekenvaardigheid wordt veeleer zelden geïntegreerd in de behandelde thema's. Hier worden tevens kansen gemist voor een aansluiting bij het door de leerlingen gekozen beroepenveld. Nochtans lenen de aangeboden studierichtingen zich tot het toepassen van wiskundige denkmethodes in praktische situaties.
- Het onderwijsleerproces richt zich meestal op het zelfstandig of in groep verwerven en verwerken van informatie. Hierbij leren de leerlingen zelf hun opdrachten te organiseren, uit te voeren en te evalueren via vormen van zelf- en peerevaluatie. In het derde leerjaar liggen nog mogelijkheden tot een verdere uitbreiding en verdieping van de projectwerking. Met betrekking tot het zelfstandig of in teamverband oplossen van problemen, het ontwikkelen en toepassen van oplossingsstrategieën en het uitwerken van praktische projecten, zijn er nog groeikansen.
- Voor het opzoeken, selecteren en verwerken van informatie zijn er voldoende pc's voorhanden of kan naar een ICT-lokaal worden uitgeweken. Digitale apparatuur wordt veelvuldig aangewend voor de ondersteuning van de lessen en voor de presentaties door de leerlingen.
- De dagelijkse beschikbaarheid van een reeks kranten en het raadplegen van nieuwssites wakkert het tijd- en ruimtewustzijn bij de leerlingen aan. Zij leren de sociale, politieke en culturele wereld verkennen, en relevante informatie selecteren en vergelijken. Soms loert het gevaar om de hoek om het quiz-gehalte van de actualiteitsvragen te alten overheersen.
- De vakgroep realiseert zich dat maatschappelijke kennis en inzichten nog onvoldoende aan bod komen. Vooral functionele informatie over dienstverlenende organisaties en

maatschappelijke instellingen behoort zelden tot de topics. Het beheren van geld en de weg naar een tewerkstelling maken wel vast deel uit van het curriculum.

- De leerlingen worden voldoende ondersteund in hun leer- en ontwikkelingsproces. De leraars treden meestal op als mediator en trachten hun leerlingen positief te stimuleren. Daarnaast zijn zij vlot bereikbaar voor remediërende initiatieven en inhaallessen. De ondersteuning bij het uitwerken van de geïntegreerde proef is voorbeeldig.
- De vakgroep heeft nog geen gelijkgerichte afspraken gemaakt om de evaluatie voldoende af te stemmen op de leerplandoelen. De opzet van de permanente evaluatie sluit wel voldoende aan bij het competentiegericht onderwijs, maar de beheersing van de competenties wordt niet voldoende in kaart gebracht. Ook een groeilijn voor een geleidelijke ontwikkeling van de vaardigheden ontbreekt. Vakgebonden attitudes worden soms opgenomen in de evaluatie van taken en toetsen, maar hierrond maakte de vakgroep nog geen eenvormige afspraken.
- Het evaluatiesysteem voor de beoordeling van de grotendeels schoolgebonden attitudes is vrij omslachtig en weinig gelijkgericht. Daarnaast weegt het puntengewicht voor deze attitudes zwaar door bij de eindbeoordeling van het vak. Bovendien komen er soms tegenstrijdigheden of overlappings voor tussen de beoordeling van de geleverde prestaties en deze van de attitudes. Zowel de vakgroep als het schoolbeleid zijn zich bewust van de nood aan bijsturingen.

3.2 PV/TV en stages hotel in de derde graad bso Restaurant-keuken

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen voor TV hotel, PV hotel en stages van het specifiek gedeelte van de studierichting Restaurant en keuken worden in voldoende mate gerealiseerd, rekening houdend met de invoering van het nieuwe leerplan in september 2010² waardoor de graadcyclus nog niet voltooid is.
- De implementatie en realisatie van het competentie-ontwikkelen leerplan bevinden zich alsnog in de aanvangsfase. Er werden al enkele initiatieven genomen, om het leerplan met projecten zoals 'een hart voor Limburg' en 'de nacht van de passie', op een geïntegreerde wijze te realiseren, maar de effecten zijn nog te beperkt. Aan de basis van dit moeizame proces liggen niet alleen het geringe inzicht in het leerplanconcept, zowel inhoudelijk als naar de geest, maar ook factoren die verband houden met de personeelsplanning, de onderwijsorganisatie, de curriculumrealisatie, de materiële en financiële middelen. Daarnaast ontbreekt een instrumentarium dat gericht is op de planning, organisatie, uitvoering, leiding en controle van keuken- en restaurantwerkzaamheden en waarmee tegelijk op de inhoud van de opdracht, de beschikbare tijd, ruimte en middelen kan gefocust worden. Het gaat over werkinstrumenten zoals een voedselveiligheidsplan, een organigram met bevoegdheden en verantwoordelijkheden, werkplannen, procedures, registratiedocumenten en controlelijsten, maar ook over een methodiek voor kwaliteitscontrole die het competentie-leren ondersteunt.
- De vakgroep tracht binnen de gangbare organisatie de basiscompetenties (Bc) en de kerncompetenties (Kc) te concretiseren, maar dat loopt niet altijd van een leien dakje en dat leidt soms tot spanningen in het graadoverstijgend team. Zo sluit de wijze waarop het didactisch restaurant wordt aangewend, in onvoldoende mate aan bij het concept van competentie-ontwikkelen leren. Het wordt namelijk nog niet gebruikt als een gesimuleerde werkomgeving waarin de leerlingen worden gecoacht om een actieve rol op te nemen in het volledige gebeuren, bv. door middel van consecutief uitgewerkte totaalprojecten die gericht zijn op competentieontwikkeling. Momenteel tracht men doorgaans de kennisdoelen te verbinden met de uit te voeren menu's. Een

² D/2010/784/011

sterk uitgangspunt op zich, ware het niet dat er onvoldoende overleg wordt gepleegd over de verkaveling van de doelen en er amper afspraken worden gemaakt over de samenhang en de progressie van de geselecteerde doelen en kenniselementen. Deze situatie leidt zowel tot een niet-consecutieve opbouw van het leerproces als tot een occasionele aanpak. Ze resulteert ook in tekorten en/of in een onsamenvattend geheel. Zo worden aspecten van o.m. gezonde voeding, productkennis van voeding en dranken, materiaalkennis, veiligheid en hygiëne geëxploreerd, maar vaak ligt het niveau weinig of niet veel hoger dan dat van de tweede graad of worden verkeerde klemtonen gelegd, bv. in de wijnleer. Bovendien wordt de relatie tussen de doelenselectie en de gekozen werkvormen te weinig bewaakt, waardoor de effecten soms gering zijn (cf. lessen over specerijen). Voor de menu's die in de praktijk aan bod komen, is er nog een ruime marge voor een betere ontsluiting met functionele kennis over de economische aspecten van de opleiding, bijvoorbeeld met een stelselmatige berekening van de kostprijs van gerechten en menu's gekoppeld aan een analyse en reflectie, maar ook i.v.m. aspecten over voedselveiligheid. De activiteiten in het economaat vormen voor de leerlingen de brug tussen de theorie en praktijk. Een gestructureerde en inhoudelijk degelijk uitgewerkte handleiding biedt ruime ondersteuning aan hun leerproces. Het initiatief draagt bij tot het verbreden en verdiepen van heel wat leerdoelen, waardoor het een voorbeeld van goede praktijk is.

- De nieuwe infrastructuur en uitrusting bieden optimale kansen voor de ontwikkeling van de kerncompetenties³ 1 en 2 en 3. Teleurstellend is het gebrek aan een schooleigen voedselveiligheidsplan of -systeem. Temeer omdat daarmee gerelateerde doelen niet volledig en niet met de juiste diepgang aan bod komen en evenmin in de praktijk procesmatig worden ontwikkeld. Dat geldt ook voor daarmee gepaard gaande attitudes die weinig doelgericht worden ontplooid. Aan het plannen en voorbereiden van keuken- en restaurantwerkzaamheden wordt de nodige aandacht besteed, maar een gelijkgerichte en samenhangende aanpak is er nog niet. Hoewel de leerlingen de menu's en de gerechten planmatig leren voorbereiden, werden de menuopbouw, de gehanteerde methode en het gebruikte instrumentarium nog niet grondig in de vakgroep ter discussie gesteld. Evenmin werd de keuze om in het zesde leerjaar extra te focussen op vaardigheden (technieken, procedures, basisbereidingen en afleidingen, ...) goed doordacht. Daarnaast worden de beroepsattitudes partieel in samenhang met de praktische vaardigheden ontwikkeld. Daartoe worden situaties en contexten gecreëerd waarin de mate van progressie in begeleid zelfstandig werk, maar vooral in het leren samenwerken binnen wisselende teams⁴ wordt gestimuleerd en voldoende getraind. Hiermee leert men zowel basisbereidingen als een variatie aan verfijnde menu's bereiden waarin een verscheidenheid aan bereidingstechnieken en producten geïntegreerd zijn. Ook worden inspanningen gedaan om de gasten op een stijlvolle en gastvrije manier te onthalen, goed te informeren, op een eigentijdse wijze te bedienen, vlot en efficiënt af te rekenen en respectvol uit te geleiden. Al deze initiatieven leiden tot een praktijkopleiding die gekenmerkt wordt door een klassieke en smakelijke keuken en die gepaard gaat met een verzorgde en klantgerichte dienst.
- De leerlingenstages beogen een versterking van het levensechte en eigentijdse karakter van de opleiding, maar ze slopen heel wat onderwijstijd op. De organisatie sluit aan bij de geldende omzendbrief, hoewel aan sommige stageaspecten te weinig aandacht wordt besteed. Het gaat over een voorafgaande exploratie van de stagedocumenten met de leerlingen, de bepaling van de stageperiodes in de stageovereenkomst (nodig voor een adequate stagebegeleiding door de stagebegeleider), de gebruiksvriendelijkheid van de geplande lijst van stageactiviteiten, de doelmatigheid van de dagverslagen, de effectiviteit van de begeleidingsinitiatieven

³ Kc1: zelfstandig een maaltijd kunnen voorbereiden en klaarmaken met een culinaire meerwaarde en met respect voor de actieve voedingsdriehoek; Kc2: instaan voor de gastvrije ontvangst en bediening van klanten, in correct Nederlands...; Kc3: de regels van veilig en hygiënisch handelen i.v.m. voeding en dranken toepassen

⁴ Kc4: werken in teams....

van de stagebegeleider, de reële evaluatie van de stageactiviteiten en de validiteit van de beoordeling van de stages (puntenverhouding).

- De leerbegeleiding is beperkt. In de theoretische lessen wordt overwegend frontaal gericht onderwijs aangeboden, waarin het onderwijsleergesprek primeert en waarin de interactie tussen leraar en leerling nogal bescheiden is, ondanks het gebruik van diaprojecties. Door de geringe toepassing van activerende werkvormen en vooral door een gebrek aan doelgerichte oefeningen en opdrachten krijgen de leerlingen te weinig kansen om te leren in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid en om gericht informatie te leren opzoeken en te gebruiken. Dat leidt tegelijk tot een te beperkte en te eenzijdige competentie-ontwikkeling. In de praktijk wordt taakgericht gewerkt en is de leerbegeleiding doorgaans goed.
- De geïntegreerde proef is te omvangrijk, vooral omdat niet alle opdrachten kunnen getypeerd worden als zijnde geïntegreerd. Sommige opdrachten zijn weinig betekenisvol en/of van een te laag niveau en tegelijk is het aandeel van louter persoonlijk werk veeleer gering. De praktijkopdrachten zijn daarentegen relevant en competentiedekkend. De uitgebreide evaluatieresultaten leveren weinig adequate informatie op voor de besluitvorming over het al dan niet slagen van de leerling en voor het aanreiken van een geïndividualiseerd studieadvies in het specialisatiejaar.
- De evaluatiepraktijk sluit evenmin aan bij het concept van competentieontwikkend leren. De kennisdoelstellingen worden regelmatig geëvalueerd, vaak met onnauwkeurig geformuleerde vragen die bijna enkel peilen naar reproduceerbare, losstaande kennis. Hiermee wordt amper informatie ingewonnen over de mate van bereik van competentiegericht deelaspecten en over de leervorderingen van de leerlingen. De beoordeling van de praktijk gebeurt product- en procesgericht, maar hiervoor worden geen transparante beoordelingscriteria gehanteerd.
- De vakgroep spant zich in om het leerplan centraal te plaatsen in de werking. Recentelijk werden kleine stappen gezet om op grond van het referentiekader te reflecteren over de doeltreffendheid van de onderwijsorganisatie en van het onderwijs- en leerproces of m.a.w. van het competentieleren. Daarmee werd het proces van interne kwaliteitszorg op gang getrokken, maar van het systematisch doorlopen van de kwaliteitscirkel is alsnog geen sprake.

3.3 TV/PV/stage bakkerij in het derde leerjaar van de derde graad bso Banketbakkerij-chocoladebewerking

Voldoet niet

Motivering

- De conclusie heeft betrekking op TV bakkerij, PV bakkerij en stages van het specifiek gedeelte in het specialisatiejaar van de derde graad bso. De acht competenties waarvoor het leerplan is opgebouwd, worden ondersteund door kennis- en vaardigheidsdoelen die niet in voldoende mate gerealiseerd worden.
- Het competentieontwikkend leerplan⁵ is sinds 1 september 2007 in gebruik, maar de realisatie verloopt verre van doeltreffend omdat de rubrieken met informatie over de beroepsweld, het studierichtingsprofiel en de algemene didactische wenken niet voldoende worden behandeld. Daardoor wordt zowel op het beleids- als op het uitvoeringsniveau in onvoldoende mate gefocust op competentieontwikkeling. Daarnaast krijgen belangrijke randvoorwaarden op het vlak van het personeelsbeleid, de onderwijsorganisatie, de invulling van het curriculum en de materiële ondersteuning te weinig en/of niet de juiste aandacht. Dat leidde tot ondoeltreffende beslissingen op beide niveaus, o.m. over de opdrachtenverdeling, het niet aansluiten van de planningsdocumenten bij de geest van competentieontwikkeling, de niet toewijzing van een lokaal met pc's en vooral over de wijze waarop de competenties worden

⁵ D/2007/0279/027

geoperationaliseerd. Deze tekorten beïnvloeden ontegensprekelijk het opleidingsniveau. Enkele kernvoorbeelden zijn: de losstaande en partiële ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes, het gebrek aan een opdrachtengestuurde aanpak, de centrale rol van de informatieoverdracht in het curriculum, de geringe aandacht voor het leerproces en de eenzijdige focus van de stages.

- De strikte opdeling in lesuren voor theorie en voor praktijk en het gebrek aan overleg en samenwerking staan de competentieontwikkeling bij de leerlingen in de weg en liggen aan de basis van het tweesporenbeleid, namelijk de theorie en de praktijk. Voor verscheidene competenties komen ofwel hiaten in de realisatie van de leerplandoelen voor, ofwel worden onjuiste klemtonen gelegd in de uitvoering. In het algemeen ontbreken ook interne werkinstrumenten, zoals een voedselveiligheidsplan, een organigram met bevoegdheden en verantwoordelijkheden, procedures, werkplannen, controlelijsten, registratiedocumenten, maar ook een methodiek voor kwaliteitscontrole en op ruimer vlak een systeem voor interne kwaliteitszorg. M.a.w. een instrumentarium dat op planning, organisatie, uitvoering, leiding en controle van werkzaamheden gericht is en dat kan gebruikt worden in verscheidene contexten waarin factoren zoals beschikbare tijd, ruimte, middelen en daarmee gerelateerde probleemsituaties wisselen. Het gaat om middelen die nodig zijn om het competentie leren van de jongeren te ontwikkelen, zoals het leerplan vooropstelt.
- De theorie is titelmatig afgestemd op de leerinhouden, maar getuigt van een ondermaats beheersingsniveau. Sommige inhouden worden weinig betekenisvol tot zelfs foutief ingevuld. Daarnaast zijn de toepassingen die worden aangeboden erg gering en vaak van een bescheiden niveau. Op de voorkennis van de leerlingen wordt amper een beroep gedaan om het voorgeschreven competentieniveau verder te ontwikkelen. De basiskennis over het bedrijfsbeheer wordt onder meer niet benut om de competenties te realiseren over de marketing van het bedrijf en om de wettelijke bepalingen en voorschriften op een adequate wijze na te leven. Het studiemateriaal is onvolledig en sluit onvoldoende aan bij het competentieontwikkellend leren. De inhoud en de diepgang zijn te weinig afgestemd op de eisen van de sector en op het ontwikkelingsniveau van de jongeren.
- De praktijk getuigt van een groeiende complexiteit en leidt voor de componenten banketgebak, consumptie-ijs, suikerwerk en chocolade tot een breed assortiment van eigentijdse producten die van een goed niveau zijn. Hiermee wordt vooral de verworven beroepsbekwaamheid van de derde graad versterkt en verbreed, terwijl op organisatorische en leidinggevende taken mondjesmaat wordt ingespeeld (o.m. op productontwikkeling, productcontrole, commerciële resultaten, ...). De competenties over veilig en hygiënisch handelen en kwaliteitscontrole uitvoeren worden niet systematisch ontwikkeld, o.m. omdat een schooleigen voedselveiligheidsplan ontbreekt en de nodige attitudes in de opleidingscultuur onvoldoende zijn ingebed. Heel wat recepturen en studiemateriaal zijn wel verouderd.
- De leerlingenstages focussen eenzijdig op de bereiding en verwerking van producten. Daarmee versterken ze enkel het eigentijdse praktijkgerichte karakter van de opleiding, terwijl de overige competenties amper of niet aan bod komen. Rekening houdend met de onderwijstijd die voor de stages wordt uitgetrokken, is de doelmatigheid beperkt. De organisatie sluit goed aan bij de geldende omzendbrief⁶, op de hierna volgende aspecten na: een met de leerlingen voorafgaande exploratie van de stagedocumenten; een effectieve begeleiding van de leerlingen op de stagevloer door de stagebegeleider en een reële evaluatie van de stageactiviteiten door de stagebegeleider. Met het oog op het groeien in competentie zijn er ook nog groeimogelijkheden om het reflecterend vermogen van de leerlingen aan te scherpen.
- De leerlingenevaluatie ligt in het verlengde van de onderwijsorganisatie; ze brengt met andere woorden de mate van competentieontwikkeling niet in beeld. De evaluatie van de zogenaamde theorie gebeurt, zowel voor het dagelijks werk als voor de examens,

⁶ SO/2002/09 betreffende leerlingenstages in het voltijds onderwijs

aan de hand van vragen die overwegend peilen naar kennisreproductie. De beoordeling van de praktijkoefeningen gebeurt productgericht en hiervoor worden geen transparante beoordelingscriteria gehanteerd. Positief is wel dat de resultaten met de leerlingen worden besproken.

- De geïntegreerde proef (GIP) is evenmin geënt op competentieontwikkeling, maar ze sluit wel aan op het uitvoerend profiel van de banketbakker en chocoladebewerker. De proef bestaat uit een aantal relevante opdrachten voor de verschillende componenten van de opleiding en bevat ook een theoretisch luik. De GIP-bundel is goed uitgewerkt en ondersteunt de uitwerking en de evaluatie. De beoordelingscriteria en de afspraken over evaluatie zijn echter vaag.
- Heel wat leraren volgden regelmatig vakgebonden nascholing, waardoor een goede voeling met het bedrijfsleven is ontstaan. De leraren werden geïnformeerd over de initiatieven van het talenbeleid, maar op vakkenniveau werden nog geen specifieke acties geïnitieerd. De vakgroep werkt goed samen, maar bewaakt de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk nog niet. Het proces van interne kwaliteitszorg wordt niet systematisch doorlopen, waardoor structurele verbeteringsacties uitblijven.

3.4 AV expressie, PV huishoudkunde en TV opvoedkunde in de tweede en de derde graad tso Sociale en technische wetenschappen

Voldoet

Motivering

- Tijdens de doorlichting werden volgende componenten van het specifiek gedeelte onderzocht: sociale wetenschappen, voeding, expressie en integrale opdrachten. De conclusies hebben betrekking op de leerplandoelen voor sociale wetenschappen en voor voeding en expressie binnen de werkvorm integrale opdrachten.
- Voor sociale wetenschappen, voeding en expressie worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De werkvorm integrale opdrachten op zich mist echter een geldig referentiekader.
- Voor het vak sociale wetenschappen worden de leerinhouden met zorg aangeboden. De cursus is leerplangericht. De basis is het leerboek, aangevuld met zelfontwikkeld materiaal. Het geheel maakt dat het studiemateriaal voldoende diepgang biedt, inhoudelijk goed gestoffeerd en gestructureerd is en aansluit bij het profiel van de studierichting.
- De aanpak van de werkvorm integrale opdrachten (IO) is gebaseerd op een gedragen visie. Binnen de IO staat het ontwikkelen van vier competenties centraal bij het uitbouwen van het curriculum. Veel aandacht gaat uit naar het concretiseren van de competenties in een lijn van oplopende complexiteit en verantwoordelijkheid richting volledig autonoom handelen. Leerlijnen worden uitgetekend voor de twee graden samen wat een optimale invulling bevordert. De IO worden geïntegreerd opgevat en getuigen doorgaans van een doordachte en inventieve aanpak. Intense samenwerking van een dynamisch team heeft geleid tot doelmatige planningsdocumenten en werkinstrumenten. De opdrachtenbrieven zijn doelgericht uitgewerkt; de inhoud wordt duidelijk omschreven en het niveau wordt afgebakend volgens de binnen de uitgetekende leerlijnen gestelde eisen. De zogenaamde 'IO-Kit' biedt een handleiding met overzichtelijke stappenplannen en richtlijnen die aan de leerlingen een degelijke houvast bieden bij het (leren) zelfstandig uitvoeren van de opdrachten. De leerlingen krijgen via deze weg ook de evaluatiecriteria voor de vier competenties aangereikt.
- De leerplandoelstellingen voor de componenten voeding en expressie moeten bereikt worden via de integrale opdrachten. Ondanks de vele planningsdocumenten worden de doelstellingen van de verschillende componenten onvoldoende evenwichtig gedoseerd. Door de doelstellingen van de component expressie zowel in de breedte als in de diepte uitgebreid uit te werken, dreigen andere doelen eerder gecomprimeerd

aan bod te komen. Bij een IO is het de bedoeling zo nauw mogelijk aansluiting te vinden bij het afgebakend thema. Hierdoor ontbreekt het soms aan tijd of aan context om de voedingsvraagstukken op zich voldoende diepgaand en concreet te kaderen. Het eerder fragmentair benaderen van sommige leerplandoelen van voeding maakt dat het aan gestructureerde leerkapstukken ontbreekt voor de leerlingen, wat het leerrendement hypothekeert. Ook de wetenschappelijke ondersteuning vanuit sociale wetenschappen en natuurwetenschappen is nog niet optimaal. Het soms te lang focussen op dezelfde toepassing zonder veel toegevoegde waarde maakt dat de onderwijstijd in sommige gevallen niet altijd even efficiënt benut wordt. De inbreng van studiebezoeken zorgt voor realiteitsgerichte en boeiende leerervaringen.

- De leraren sociale wetenschappen zijn leerlinggericht en slagen erin de leerlingen te motiveren. Er wordt gewerkt in een taakgerichte en veilige pedagogische leeromgeving. Ook bij de werkvorm integrale opdrachten is de leeromgeving voldoende krachtig om de betrokkenheid, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de leerlingen te stimuleren. Leerlingen worden voldoende uitgedaagd door het frequent inplannen van doelgerichte opdrachten en reflectieoefeningen. Hierdoor worden aanzetten gegeven om eigenhandig de leerinhouden te verwerken en te relateren aan de praktijk. Eigentijdse en gevarieerde werkvormen worden ingezet om de dynamiek in de klasgroep op te drijven; leerlingen krijgen hierin een actieve rol toebedeeld, gaande van observeren, presenteren, zelfstandig vergelijken en analyseren tot het werken in teamverband. Dit weerspiegelt zich in een constructieve en coöperatieve houding bij de leerlingen. Voor de verhoudingsgewijs vele nieuwe instromers in de derde graad wordt voorzien in een concrete remediëring, gekoppeld aan afgebakende doelstellingen.
- De voorziene infrastructuur en materiële middelen ondersteunen het leerproces tijdens de uitwerking van de IO. Voor voeding staan goed uitgeruste didactische keukens ter beschikking; dat de overige lokalen in de onmiddellijke omgeving gelegen zijn en voorzien zijn van voldoende moderne ICT-infrastructuur en vakliteratuur, biedt een meerwaarde. De klasopstellingen nodigen uit tot samenwerken en reflectie over de opdrachten. Voor sociale wetenschappen voldoen de vaklokalen aan de gestelde vereisten.
- Voor sociale wetenschappen is de leerlingenevaluatie globaal gezien voldoende betrouwbaar en valide ten aanzien van de leerplandoelstellingen. Men hanteert doorgaans een goede afwisseling tussen kennisgerichte, inzichtelijke en toepassingsgerichte vragen, die gekaderd zijn binnen voor de leerlingen herkenbare contexten. De integrale opdrachten worden permanent geëvalueerd. De evaluatie is gestoeld op een degelijk evaluatiesysteem dat gekoppeld is aan de competenties uit het leerplan. Voor elke competentie zijn er formele, concrete en transparante evaluatiecriteria vastgelegd die weliswaar nog voor verfijning vatbaar zijn. De evaluatie resulteert in een doelmatige rapportering per opdracht, gepaard gaande met tussentijdse beoordelingen, feedback op het leerproces en werkpunten op het niveau van de deelcompetenties. Een grafiek brengt uiteindelijk op een overzichtelijke wijze de evolutie van de leerlingen t.a.v. de verschillende deelcompetenties in kaart. Een zelfevaluatie met nadruk op het verklaren van de eigen evolutie, gekoppeld aan het formuleren van eigen sterke en werkpunten, creëert extra kansen voor hun leerautonomie en hun studiekeuzeprocessen. De portfolio bevat de resultaten van de voorbereiding, uitvoering en reflectie van opdrachten, en andere elementen die de leraren toelaten na te gaan of er zich een groei aftekent t.a.v. het bereiken van de (deel)competenties. De ouders worden goed geïnformeerd over het leerproces van hun kind.
- Een gestructureerde vakgroepwerking is er voor Sociale en technische wetenschappen nog niet. Overleg is eerder informeel van aard waardoor de verticale samenhang niet steeds gegarandeerd wordt. Er worden niet echt doelbewust linken gelegd tussen sociale wetenschappen en de integrale opdrachten waardoor weinig wederzijdse ondersteuning geboden wordt. Veel aandacht gaat uit naar het uittekenen, voorbereiden en vorm geven van de werkvorm integrale opdrachten. De IO zijn in handen van een geëngageerd team met zin voor reflectie over het eigen handelen.

Een nieuwe integrale opdracht vertrekt doorgaans vanuit werkpunten geformuleerd bij de eraan voorafgaande opdracht. Dit leidt tot een continu bijsturen van de opdrachten en heeft een merkbare kwaliteitsverbetering t.o.v. de opdrachten van vorige jaren tot gevolg. De bijscholingsinitiatieven zijn eerder summier, maar gericht op de specifieke noden (bijv. rond coöperatieve werkvormen). Eigen expertise van de teamleden wordt flexibel en optimaal ingezet tijdens de lessen en in het doorgeven aan elkaar. Kwaliteitszorg is ingebed in de cultuur van de lerarengroep.

- De geïntegreerde proef wordt opgevat als een toepassing van de vier competenties voor de IO. Leerlingen dienen zelf een onderbouwd onderwerp met werkplan, inclusief externe promotor voor te stellen. De opdrachten sluiten doorgaans goed aan bij het profiel van de opleiding; ook wordt aansluiting gezocht met een potentiële vervolgopleiding, wat zorgt voor een realiteitsgebonden karakter en wat bijdraagt tot de studie- en beroepskeuzeoriëntering. De contouren en richtlijnen worden meegegeven via een informatiebundel. De leerlingen worden begeleid door coaches. Voor de tussentijdse procesevaluaties en de eindevaluatie is in een doelmatige rapportering voorzien, die gebaseerd is op een onderliggend evaluatiesysteem.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- doelgerichtheid.

Motivering

- Bij gebrek aan een coherente implementatiestrategie op beleidsniveau stoelt de leerbegeleiding nog onvoldoende op een samenhangend en formeel referentiekader dat naar alle personeelsleden wordt gecommuniceerd.
- Als uitgangspunt voor de leerbegeleiding kiest de school voor een leerlinggerichte aanpak met aandacht voor discipline en het algemeen welbevinden. De redenering is dat jongeren die zich op school thuisvoelen en aan wie gevarieerd onderwijs wordt geboden, minder studieproblemen ondervinden. Het beleid wil de verworven deskundigheid van de eerste graad in een verticale lijn doortrekken naar de bovenbouw. Recentelijk kreeg een werkgroep de opdracht om de leerbegeleiding in kaart te brengen en verder uit te bouwen.
- De leerbegeleiding wordt, in de bovenbouw, meer dan in de eerste graad, overgelaten aan de expertise en goodwill van de leraren en vakgroepen. De vele goede praktijkvoorbeelden leiden een veeleer geïsoleerd bestaan en missen kansen om naar het hele team door te stromen. Dat de geboden ondersteuning per administratieve school - maar ook leraar- en vakgroepgebonden - sterk varieert is onvermijdelijk. Heel wat leraren zijn bereid om hun leerlingen individueel of in groep bij te spijkeren, maar die houding is nog niet in de schoolcultuur ingebed. Sommigen beperken zich tot het toekennen van weinig efficiënte sancties of schuiven de verantwoordelijkheid voor de remediëring van opgelopen studieachterstand door naar de jongeren en hun ouders. Heel wat leraren schrijven zwakke resultaten te vlug toe aan de leerlingen zelf, zonder ze aan het eigen onderwijskundig handelen te toetsen.
- In een aantal vakken wordt preventief gewerkt door een activerende en stimulerende leerstijl te hanteren. De aandacht voor bijvoorbeeld begeleid zelfstandig leren, interactieve werkvormen en degelijk uitgewerkt cursus- en oefenmateriaal valt er positief op.
- Grondige informatieverzameling over elke leerling wordt gezien als middel bij uitstek om problemen te voorkomen. De school wil haar begeleiding efficiënt laten verlopen via een goed georganiseerde zorgoverdracht vanuit het basis- naar het secundair onderwijs. Om dat te bewerkstelligen vraagt zij de begeleidingsdossiers van de basisscholen op, worden intakegesprekken gevoerd en 'portretklassenraden' gehouden. Bij het begin van het schooljaar of na instroom worden bij nieuwe leerlingen prospectieve aanvangstoetsen afgenomen.
- In de eerste graad zijn de elektronische leerlingendossiers en -volgkaarten goed gestoffeerd. Zij bevatten relevante informatie en geven een helder overzicht van de geleverde remediëringinspanningen op vakkenniveau. In de bovenbouw worden de leerlingendossiers minder systematisch en plichtsbewust ingevuld, zodat er weinig sporen overblijven van de vele ontwikkelde bijwerkinitiatieven.
- Wanneer preventieve maatregelen tekortschieten en zich een problematische leersituatie voordoet, beschikt de eerstegraadsschool over een arsenaal aan remediërende initiatieven. Zij steunt voor haar leerbegeleiding op een zo breed mogelijke basis en verwacht van alle leraren dat zij hun verantwoordelijkheid opnemen in de eerstelijnszorg: een luisterend oor, een schouderklopje, alertheid voor probleemsituaties, ... Als die zorg geen soelaas biedt, gaat een vangnet van curatieve

acties open. Leerlingen worden individueel geholpen tijdens inhaallessen Nederlands, Frans en wiskunde die op basis van ontvangen GOK-uren structureel in de schoolwerking zijn verankerd. Daarnaast zijn er ook ICT-remediëringsmomenten gedurende de middagpauzes, door vakleraren begeleide examenstudies en 'busstudies' waaraan na de reguliere lestijden kan worden deelgenomen.

- In het kader van de studiebegeleiding wordt 'leren leren' beschouwd als de permanente taak van elke vakleraar. Jaarlijks worden ook drie specifieke informatiesessies rond het thema georganiseerd. Zowel in de eerste, de tweede als de derde graad ontvangen de leerlingen een brochure 'Leren leren' als extra ondersteuning. In de bovenbouw is een gedeelte van dat document inhoudelijk aan de identiteit van de onderwijsvorm en/of studierichting aangepast. De eerstegraadsschool participeert met een tiental leerlingen van haar A-stroom aan het project 'Leren thuis leren' van een regionale hogeschool.
- Voor leerlingen met complexe zorgbehoeften (gedrags- en leerstoornissen), worden individuele handelingsplannen met stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen opgesteld. Voor de begeleiding in de lespraktijk staan in de lerarenkamer informatiebundels ter beschikking.
- Er wordt nascholing gevolgd in het kader van de gekozen GOK- thema's 'Preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen' en 'Taalvaardigheidsonderwijs'. Van een systematische multiplicatie van de extern opgedane expertise naar alle teamleden zijn weinig sporen detecteerbaar.
- Recentelijk zijn op schoolniveau formats geïntroduceerd die de notulering tijdens de klassenraden accurater moet helpen verlopen. Het is o.a. de bedoeling dat de detectie van leerproblemen vlotter verloopt en individuele remediëringsacties overzichtelijk worden geïnventariseerd.
- Er zijn aanzetten om gegevens over de begeleiding te verzamelen, maar tot een systematische inventarisering van alle initiatieven komt het nog niet. De school is daardoor niet in staat om het effect van haar leerbegeleiding te meten en in het verlengde daarvan verbetertrajecten op te zetten.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Motivering

- Wat het evaluatiebeleid betreft, hebben de Sint-Martinusscholen nog geen specifieke visietekst. Ze willen wel de evaluatie laten sporen met hun onderwijs- en opvoedingsproject, waarbij de leerling centraal wordt gesteld. Tot hiertoe leggen ze hoofdzakelijk organisatorische en procedurele aspecten vast. Om de evaluatiepraktijk beter af te stemmen op de verschuivingen in de leerplannen stimuleert de schoolleiding de vakgroepen om meer aandacht te hebben voor procesevaluatie en voor de evaluatie van vaardigheden en competenties.
- De schooldocumenten bevatten weinig ondersteunende richtlijnen over de inhoudelijke vormgeving van de evaluatie. Het beleid legt de verantwoordelijkheid voor aspecten zoals validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, efficiëntie, objectiviteit en normering bij de vakgroepen en bij de individuele leraren. Dit resulteert in verschillen m.b.t. de evaluatiepraktijk. Sommige vakgroepen moeten nog een weg afleggen rond procesevaluatie en rond een transparante inventarisering van de verworvenheden rond kennis, vaardigheden en attitudes. In de jaarplannen wordt volgens een vastgelegd model aandacht gegeven aan de verschillende ontwikkelingsaspecten zoals basisvorming, specifieke vorming en vakoverschrijdende eindtermen.

- Een aantal organisatorische procedures rond evalueren zijn door de school vastgelegd, zoals de frequentie van de proefwerken, de voorbereiding van en de feedback aan de leerlingen. In de verslagen van de verschillende vakgroepen is weinig terug te vinden in verband met overleg over foutenanalyses en andere evaluatiegegevens.
- Er wordt nog zeer traditioneel geëvalueerd; andere vormen van evalueren zijn veeleer uitzonderlijk. De bijdrage van de evaluatie aan competentie-ontwikkeland onderwijs is nog groeiend. In enkele studierichtingen en vakken is er een begin gemaakt om vanuit competenties te evalueren, maar dit wordt nog te weinig doorgetrokken.
- De visies van de verschillende vakgroepen in verband met het gebruik van evaluatiegegevens als deel van het leerproces van de leerlingen sporen nog niet met elkaar. Er is nood aan meer gelijkgerichtheid. In de eerste graad en het aso is de evaluatie overwegend kennis- en productgericht. Meer leerlinggerichte evaluatievormen zoals zelf- en peerevaluatie komen sporadisch aan bod. De evaluatiegegevens worden onvoldoende gebruikt als basis om de leerlingen te remediëren. De leerbegeleiding is nog onvoldoende gelinkt aan de evaluatie. De leraren houden hun puntenboek bij in een module binnen het elektronisch schoolplatform, zodat de ouders snel feedback krijgen.
- De verhouding dagelijks werk/proefwerken is voor de meeste vakken in de A-stroom, in het aso en het tso op 1/2 tot 3/7 vastgelegd, wat minder ruimte geeft voor formatieve en procesevaluatie. Daarnaast zijn er een aantal vakken vastgelegd met permanente evaluatie, wat vooral neerkomt op gespreide evaluatie. In de B-stroom van de eerste graad geldt een verhouding 1/1. In het bso is het aantal proefwerken beperkt en worden het dagelijks werk, de vaardigheden en de attitudes permanent geëvalueerd. Men kwam nog niet tot schoolbrede afspraken betreffende het evalueren van de vakgebonden attitudes en de schoolgebonden gedragsattitudes. Sommige leraren gebruiken de attitudekaarten om te sanctioneren. Het gebeurt ook dat in het bso de attitudes dubbel beoordeeld worden in de evaluatie, waardoor ze een bepalende rol gaan spelen.
- In de eerste graad vinden voor bijna alle vakken drie maal per jaar proefwerken plaats, meer bepaald voor kerst- en paasvakantie en in juni. Uitzondering hierop zijn de vakken die werken met permanente evaluatie. Ook voor de herfstvakantie zijn er voor een aantal vakken proefwerken. In het aso en het tso vinden proefwerken twee maal per schooljaar plaats, meer bepaald voor de kerstvakantie en in juni, en dit voor alle vakken, behalve deze met permanente evaluatie. Daarnaast worden in de tweede graad proefwerken voor vier of vijf vakken per studierichting vastgelegd. In het bso hanteert men overwegend permanente evaluatie. Toch zijn er in alle leerjaren 3 à 5 proefwerken over theoretische vakken uit het specifiek gedeelte.
- Er wordt gewaakt over de gelijkgerichtheid van de proefwerken voor parallelklassen en men streeft naar gemeenschappelijke proefwerken waar mogelijk. Voor het overige volgt de schoolleiding de vakgebonden evaluatiepraktijk slechts in beperkte mate op, maar ze wil wel de garantie bieden voor een juist en rechtvaardig oordeel door de delibererende klassenraden. De deliberatiepraktijk is prospectief en streeft een zo goed mogelijke oriëntering van de leerlingen na. Met het oog op een individuele beoordeling in hoofde van elke leerling, werden algemene deliberatiecriteria uitgeschreven. De school hanteert een deliberatiesysteem dat voor alle leerlingen grosso modo hetzelfde is. Een leerling is geslaagd en behaalt een A-attest indien hij geen vakonvoldoendes heeft. Voor de andere leerlingen wordt er gedelibereerd uitgaande van een zogenaamd deliberatiecijfer dat berekend wordt via het percentage in de jaaruitslag en het aantal vakonvoldoendes.
- Soms wordt de evaluatiepraktijk onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. In bepaalde vakken overwegen reproductie en kennis nog sterk en er wordt niet altijd een gepast onderscheid gemaakt tussen basis- en uitbreidingsdoelstellingen. De vraagstelling is vrij eenzijdig. Hierdoor boeten toetsen en proefwerken soms in aan validiteit, betrouwbaarheid en efficiëntie.

- Voor de GIP en de stages worden momenteel waardevolle en gefaseerde initiatieven genomen om de verschillende praktijken over de studierichtingen heen pedagogisch, inhoudelijk en administratief te inventariseren, te coördineren en te stroomlijnen. De visieteksten en de algemene dossiers zijn recent en nog voor verbetering vatbaar. Gevolgen en resultaten van deze initiatieven zijn, net zoals voor de leerplanrealisatie, studierichtingafhankelijk nog sterk verschillend.
- Globaal voldoen de leerlingenresultaten. Tekorten situeren zich meestal wel gelijktijdig voor meerdere vakken. In de eerste graad zijn er opvallend weinig C-attesten in vergelijking met de Vlaamse referentiecijfers. Maar in de eindjaren worden nog geregeld C-attesten toegekend. In de eerste en de tweede graad respecteert de school de regelgeving met betrekking tot de uitgestelde beslissingen, maar in de derde graad zijn er nog steeds bijkomende proeven, zelfs voor het inhalen van stages verzorging. Ze zijn wel beperkt tot individuele en uitzonderlijke gevallen, maar hebben een sanctionerend karakter. De school voldoet hiermee nog niet aan de regelgeving. Daarnaast hanteert de school een systeem van vakantietaken bij een A- of B-attest. Hierbij wordt het initiatief qua bijwerken tijdens de vakantie vooral bij de leerling gelegd.
- In een aantal administratieve scholen worden de B- en C-attesten schriftelijk enkel gemotiveerd op basis van de tekorten. Ouders en leerlingen krijgen weliswaar mondeling toelichting, maar er is geen schriftelijke motivering, die alle elementen omvat die hebben geleid tot de beslissing van de delibererende klassenraad, zoals een inhoudelijke analyse van de tekorten en de aangeboden remediëringsinitiatieven. Deze zijn nochtans een belangrijke basis voor de deliberatie en oriëntering. De school overtreedt hier de regelgeving. De adviezen bestaan dikwijls uit een doorverwijzing naar het CLB.
- De school verzamelt consequent de resultaten van haar leerlingen in het hoger onderwijs en volgt de tewerkstelling van de oud-leerlingen op. De leerlingen kiezen in verhouding tot het Vlaams gemiddelde meer voor een opleiding professionele bachelor. De resultaten in het hoger onderwijs zijn voor de verschillende studierichtingen divers. Voor de sterkste studierichtingen zijn ze overwegend goed. Voor een aantal andere studierichtingen liggen de resultaten echter beduidend lager, ook indien de leerlingen hebben gekozen voor een professionele bachelor.
- Evaluatie is een aandachtspunt van de school en de evaluatiepraktijk was de voorbije jaren onderwerp van discussie, maar van veel bijsturingen is nog geen sprake. Op het vlak van professionalisering van leraren rond evaluatie werd een studiedag georganiseerd, maar de effecten ervan zijn nog niet doorgedrongen tot de klaspraktijk.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Uitgestelde beslissingen hanteren conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2.
- B- en C-attesten motiveren conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.5, §5, 6 en 8.

4.2.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De schoolleiding heeft structuren opgezet om de ouders te informeren over de schoolse vorderingen van hun kind. In een algemene nota over het evaluatie- en rapporteringsbeleid en in een document over de deliberatieprocedure werden een aantal duidelijke organisatorische en procedurele afspraken vastgelegd. De communicatie verloopt via een aantal kanalen: het rapport (ook via elektronische weg), de schoolagenda en de contactmomenten met de ouders.

- Op de rapporten wordt naast een numerieke weergave van de studieresultaten ook de mogelijkheid geboden verduidelijkende commentaren mee te geven. Hoewel er afspraken gelden om toelichtingen, werkpunten, gedrag en remediërvorststellen in kaart te brengen, strookt de wijze van invullen niet altijd met de verwachtingen. De commentaar beperkt zich vaak tot de studiehouding; echte diagnostische elementen en concrete richtlijnen voor bijsturing van het leerproces ontbreken doorgaans. De mate van invullen en de informatieve waarde zijn sterk leraar- en vakafhankelijk. Zo zijn er enkele goed uitgewerkte voorbeelden aanwezig, waarbij uitgebreid en op het niveau van de (deel)competenties gerapporteerd wordt, met inbegrip van werkpunten, remediërvorststellen en grafieken die de groei van de leerlingen in kaart brengen. Bovendien is deze rapportering gebaseerd op een doelgericht achterliggend evaluatiesysteem dat vooraf aan de leerlingen en ouders toegelicht werd.
- De school heeft aandacht voor de rapportering van attitudes. In het bso wordt vijf maal per jaar een attituderapport uitgereikt. Uit een interne evaluatie bleek dat het beoogde effect uitbleef, waardoor een werkgroep een nieuw instrument ontwikkelde. Hiermee beoogt men meer aansluiting te vinden bij de vooropgestelde doelen en de vakoverschrijdende eindtermen. Dit gebruiksvriendelijker systeem zal na een proeffase in alle onderwijsvormen ingevoerd worden.
- De stagebeoordelingen worden herleid tot een cijfer op het rapport. De (tussentijdse) evaluaties van de geïntegreerde proef worden doorgaans kwaliteitsvol gerapporteerd in een apart rapport volgens een per studierichting bepaald inhoudelijk stramien. De rapportering van de stage en de geïntegreerde proef berust op een achterliggend evaluatiesysteem dat op een infoavond aan de ouders gecommuniceerd wordt.
- De B- en C-attesten worden beargumenteerd in het individueel syntheseblad dat samen met het rapport aan de leerlingen wordt overhandigd. De bedoeling is een inhoudelijke synthese van de elementen uit de betrokken vakken die hebben geleid tot de beslissing, duidelijk te stellen. De graad van uitwerking varieert echter tussen de verschillende studierichtingen en graden. In een aantal gevallen beperkt de motivering zich tot een cijfermatige verantwoording en wordt hierbij geen of onvoldoende toelichting gegeven. In andere studierichtingen worden de vaktekorten gericht gekoppeld aan de niet-verworven leerplandoelen en wordt verwezen naar de mate waarin werd ingegaan op ondernomen remediërvorstacties. In bepaalde studierichtingen biedt de schoolleiding ondersteuning aan leerkrachten bij het onderbouwen van de vaktekorten via het ter beschikking stellen van voorbeeldmateriaal. In een aantal gevallen wordt nog niet voorzien in een oriënteringsadvies in functie van een vervolgopleiding.
- De rapportering wordt doelgericht ondersteund door middel van een digitaal rapport- en leerlingvolgsysteem (lvs). In het elektronisch schoolplatform kunnen studieresultaten overzichtelijk geregistreerd worden. Dit laat de ouders die over digitale middelen beschikken toe de resultaten van hun kind permanent op te volgen en het globaal resultaat af te zetten tegen het klasprofiel als referentiepunt. Ongeacht het feit dat het gehanteerde systeem vele mogelijkheden biedt om de rapportering te verfijnen en vlotter te laten verlopen, wordt dit nog niet ten volle benut. De rapportering van de geïntegreerde proef werd voor sommige studierichtingen geïntegreerd in het systeem. De (tussentijdse) evaluaties van de proef worden via een apart puntenboek in een module bijgehouden en gekoppeld aan studierichtingspecifieke doelstellingen.
- Leraren dienen systematisch in het digitaal lvs remediërvorststellen en studieloopbaangegevens te registreren om deze later te kunnen benutten tijdens de klassenraden en bij het onderbouwen van de B- en C-attesten. Het lvs is echter nog niet echt doeltreffend gezien de te summiere of onvolledige gegevensregistratie door de leraren en de te beperkte opvolging ervan door de schoolleiding.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school heeft het voorbije decennium een traject afgelegd om vanuit vier zesjarige scholen uit te groeien tot een pedagogische eenheid. Eerst werden op 1 september 2003 zes administratieve scholen gecreëerd die vanaf 1 september 2005 onder eenzelfde naam thuishoren: de Sint-Martinusscholen. De feitelijke vorming van een pedagogische eenheid verliep in diverse fases en het op elkaar afstemmen van een aantal onderwijskundige processen is nog in ontwikkeling. Het personeelsbeleid en de algemene supervisie werden onder leiding van een vrijgestelde coördinerend directeur geplaatst. Het financieel en materieel beheer werd eveneens gecentraliseerd. De organisatie van het pedagogisch beleid, onder leiding van vier directieleden, werd grotendeels behouden binnen de krijtlijnen van de vroegere scholencontext.
- Vanuit een visietekst op de vorming van een pedagogische eenheid ('Somnia') werd een prioriteitenplan opgesteld. De eerste bekommernis was de verschillende schoolculturen te verzoenen en een aantal vooroordelen weg te werken. Hiervoor werd vooral ingezet op een vernieuwing en aanpassing van de infrastructuur en op een uitbreiding van de materiële voorzieningen. Verder ging de nodige aandacht uit naar een herschikking van de opdrachtenverdeling en het verhogen van het welbevinden van het personeelscorps. Het studieto aanbod werd gerationaliseerd en verder gestroomlijnd.
- Om onder meer de samenhang en de daadkracht van de pedagogische eenheid te versterken, werd het studieto aanbod vanaf 2011 ingedeeld in interessegebieden. Hiermee tracht de school een breed studiekeuzeproces op basis van aanleg en vaardigheden aan te bieden. Het uitgangspunt is een gelijkwaardige benadering van alle leerlingen. Nochtans maakt de school al vanaf het eerste leerjaar van de eerste graad een opdeling in studierichtingsprofielen, waardoor zij de opzet van een brede en gemeenschappelijke vorming in de eerste graad onvoldoende respecteert.
- Alle verplichte overlegorganen zijn aanwezig. Het beleid tracht de lijnen participatief uit te tekenen, maar de communicatie over de genomen beslissingen verloopt niet steeds voldoende vloeiend. De besluitvorming ligt grotendeels in handen van het college van directeurs tijdens een wekelijkse vergadering. Bij aanvang van het schooljaar 2011-2012 werd het directieteam gereorganiseerd, deels omwille van afvloeiingen. Deze reorganisatie leidde tot een bijsturing van het beleidsorganigram, de visieontwikkeling en de besluitvorming. Om een gelijkgerichte onderwijskundige werking uit te bouwen, wordt gestreefd naar een horizontaal leiderschap. De directieleden dragen op deze wijze elk de verantwoordelijkheid voor een aantal onderwijskundige processen. Hiermee wordt stelselmatig getracht een gemeenschappelijke pedagogische cultuur te ontwikkelen.
- De taakinvulling van de pedagogische directieleden is voorlopig vooral gericht op schoolorganisatorische aspecten en op de zorg voor de leerlingen. De beleidsmatige aandacht voor de aansturing en opvolging van de processen en van de vakgroepen is pas groeiend. Het bewaken en aansturen van de vakgroepen om de eindtermen en leerplannen als referentiekaders te hanteren is sinds dit schooljaar in ontwikkeling. De eerste opdracht voor de vakgroepen bestaat eruit een sterkte/zwakte-analyse van hun werking op te stellen. De volgende betrachting bestaat erin de inhoudelijke werking van de vakgroepen te optimaliseren.
- Op schoolniveau is er een groeiende aandacht voor kwaliteitszorg. De school verzamelt gegevens over het eigen functioneren via bevragingen van personeelsleden en ouders, maar dit gebeurt nog niet methodisch en doelgericht. De analyse van de resultaten heeft tevens nog niet geleid tot een vertaling in doelstellingen en tot systematische bijsturingen. Een cultuur van kwaliteitszorg en het in vraag stellen van de eigen werking dringen ook stilaan door tot het niveau van de vakgroepen. Leraars

worden via het project 'leraars leren van leerlingen' gestimuleerd om zich door de leerlingen te laten evalueren.

- De school heeft een duidelijke visie op haar talenbeleid ontwikkeld. Ze heeft de bestaande initiatieven rond taal geïnventariseerd en de gedateerde beleidsvisie door middel van een SWOT-analyse afgetoetst aan de actuele ontwikkelingen in het onderwijsveld. Hieruit ontwikkelde de school een dynamisch talenbeleid, dat breed gedragen wordt, dat gericht is op alle domeinen en dat jaarlijks geëvalueerd moet worden. In de eerste graad maakt het talenbeleid al deel uit van de schoolcultuur en wordt het structureel ondersteund. In de bovenbouw zijn al een aantal initiatieven tot in de klaspraktijk doorgedrongen. Omdat de GOK-werking taalvaardigheid en instructietaal als doelstelling opgenomen heeft, concentreert het talenbeleid zich momenteel op Nederlands voor de communicatie. Het beleid wil de kwaliteit van de uitvoering van haar talenbeleid regelmatig evalueren. Niet alle doelstellingen zijn echter voldoende duidelijk en meetbaar geformuleerd om evaluatie en bijstellingen mogelijk te maken.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerlinggerichtheid.
- De aandacht voor het algemeen welbevinden.
- De didactische uitrusting en de ICT-integratie in een aantal vakken.
- De aandacht voor een brede en harmonische persoonsvorming.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De aandacht voor het doorbreken van de onderwijsvormen.
- De organisatiestructuur van het beleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie van de vakken TV/PV/stages hotel in de studierichting Restaurant-keuken van de derde graad bso.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aansturing en de opvolging van de leerbegeleiding.
- De aansturing en de opvolging van de vakwerkgroepen.
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen.
- Het systeem van de attitudemeting in het bso.
- De motivering van de B- en C-attestering.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De pedagogische samenhang.
- Het welzijnsbeleid.
- De uitgestelde beslissingen.
- De implementatie van de visieteksten.
- De aansturing, ondersteuning en opvolging van het talenbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie van TV/PV praktijk en stages in het derde leerjaar van de derde graad bso Banketbakkerij-chocoladebewerking.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Banketbakkerij-chocoladebewerking		TV/PV praktijk en stages bakkerij

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 februari 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Etienne Gielen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Anja Deferm